

til de behandlede emner, somme tider så lærde og så velskrevne, at man får indtrykket af, at der ikke er tale om en introduktion, men om det sidste ord i sagen. Boglisterne, der er udarbejdet af kapitlernes forfattere, er nyttige, dog som nævnt ikke uden alvorlige mangler. Om helheden vil der først kunne dømmes, når vol. V foreligger.

NIELS STEENGAARD

HERBERT MATIS: Hernán Cortés. Eroberer und Kolonisator. Persönlichkeit und Geschichte, Band 45. Göttingen, Musterschmidt-Verlag, 1967. 94 s. Ill. 5,80 DM.

Denne korte fremstilling af Hernán Cortés' liv koncentrerer sig næsten udelukkende om at skildre erobringen af aztekerriget. Der er tale om en rent refererende fremstilling, som støtter sig på velkendte kilder, herunder navnlig Bernal Díaz' klassiske beretning. Forf. har kun interesseret sig lidt for Cortés' politiske spil i forbindelse med erobringen. Om forbundet med Tlaxcala hedder det således lakonisk: »Ein Bündnisvertrag wurde abgeschlossen« (s. 42) uden at der oplyses nærmere om baggrunden.

Forf. har også givet afkald på at skildre Cortés' indsats som kolonisator, og om hans mislykkede bestræbelser på at blive guvernør siges det blot, at han blev bittert skuffet over, at »die Regierung auf seine Erfahrungen und Fähigkeiten in Zukunft zu verzichten bereit war« (s. 88). Hvorfor regeringen var indstillet herpå, søges ikke belyst.

NIELS AMSTRUP

HOLGER BRØNSTED: Kolonitiden i spansk Amerika. København, Gyldendal, 1967. 171 s. 29,50 kr.

Forfatteren finder – med rette – at det spanske herredømme i Amerika har påkaldt sig meget ringe interesse i dansk historisk litteratur, og han har med sin bog villet bidrage til at afhjælpe denne mangel. Det er blevet en engageret fremstilling. Ganske vist hævder forf. (s. 20), at »det skal ikke her blive forsøgt at overmale den »sorte Legende«, som Uforstand og Fjendskab har haft Held til at fabrikere og udgive for historisk Sandhed, med en gylden«, men han mener (s. 21), at »trods alle Misbrug har – Danskernes Optræden paa Grønland alene undtagen – ingen anden europæisk Kolonisation kunnet maale sig med den spanske hverken i Effektivitet eller i humanitært Sigte«.

Forf. gennemgår omhyggeligt koloniseringens første årtier, og han fremhæver her, at den spanske krone hurtigt og ret effektivt greb ind for at sikre sine interesser over for *conquistadores*, og at den på forskellig måde søgte at beskytte den indianske befolkning. Han omtaler den hurtige opbygning af et omfattende administrativt apparat til bestyrelse af de nyerhvervede kolonier (eller rettere det nye kongerige, for de spanske besiddelser opfattedes ikke som kolonier, men som et kongerige under den spanske krone).

Det er rigtigt og væsentligt at pege på den dygtighed og energi, som prægede det spanske styre i Amerika i 16. årh. – og det er her gjort langt mere udførligt